

Kommunledningskontoret
Kommunfullmäktige

Datum:
2021-01-21

Diarienummer:
KSN-2021-00093

Handläggare:
John Hammar

Inlämnade motioner 25 januari 2021

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** överlämna motionerna till kommunstyrelsen för beredning.

Inlämnade motioner

- Motion om bastu i finskt förvaltningsområde från Artemis Lumarker (V)
- Motion om att granska kommunens sparkrav från Tobias Smedberg (V)
- Motion om hyggesfritt skogsbruk från Magne Björklund (V)
- Motion om att öka säkerheten för cyklister från Lisen Burmeister (SD)
- Motion om fler kolonilotter och kollektiva odlingsplatser från Stina Jansson (FI) och Charlie Strängberg (FI)
- Motion om teckenspråkstolkning för demokratin från Lovisa Johansson och Stina Jansson (FI)
- Motion om nämndsarbete för möten över generationsgränser från Rigmor Stenmark (C)
- Motion om minnesdagar från Stefan Hanna (-)

Bastudags i finska förvaltningsområdet

Uppsala kommun är sedan år 2010 ett finskt förvaltningsområde. Det innebär bland annat att kommunen ska främja det finska språket och den finska minoritetens möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Det finns också ett särskilt ansvar att främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket.

I Lindesberg finns en kommunal bastuflotte som en del i arbetet och symbol för att kommunen är ett finskt förvaltningsområde. En strålande idé som skulle passa bra även i Uppsala. Vi skulle dels erbjuda en plats som främjar finsk kulturell identitet och dels ge möjligheter för alla att ta del av denna. Det kommer därutöver erbjuda uppsalaborna ännu en aktivitet som uppmuntrar till bad och socialt umgänge. Bastun skulle även bli en naturlig samlingsplats för aktiviteter som kopplar till finsk kultur. Dessutom skulle finskan naturligt kunna ta plats vid bastun genom exempelvis uppsatta finska texter och en radio som spelar finska program.

Kort sagt är en bastu ett enkelt sätt att såväl berika Uppsala som ett led i arbetet för främjandet av finsk kultur som finskt förvaltningsområde. En flottbastu vore ytterligare ett steg för mer inkludering och ett samhälle för alla.

Med anledning av ovanstående yrkar Vänsterpartiet:

att Uppsala kommun skapar och driver en finsk bastuflotte i kommunal regi,

att beslutet arbetas in i kommunfullmäktiges budget för nästkommande år.

Artemis Lumarker (V)

Granska kommunens sparkrav!

Uppsala kommun har under lång tid krävt kraftiga effektiviseringar från många av sina verksamheter. Kloka effektiviseringar kan ge positiva effekter och lätta på trycket på ansträngda kommunbudgetar. Men nu ser vi en tydlig risk att de höga och mångåriga effektiviseringskrav som varit ålagda kommunens nämnder har lett till rena nedskärningar. Hur påverkas kvaliteten och beredskap som resultat?

Effektiviseringskrav har ålagts de flesta nämnder under de senaste åren. Inte minst äldrenämnden, omsorgsnämnden och socialnämnden har brottats med kraftiga sparbetning. Enbart under 2020 hade till exempel äldrenämnden ett sparbetning på 39 miljoner kronor, med ett generellt effektiviseringskrav på 35 miljoner kronor i budgeten för 2021. Äldreförvaltningen ska alltså minska sina utgifter, men utan att negativt påverka verksamhetens kvalitet eller omfattning.

Denna ekvation kan vara svår att få ihop. I vilken grad de generella effektiviseringskraven baseras på faktamässigt underbyggda analyser av besparingspotential i närtid, exempelvis till följd av genomförd teknisk utveckling, nya arbetsmetoder som tagits i bruk eller tydligt minskade behov, framgår inte av en kommunbudget. Samtidigt är det så att när arbetsprocesser, verktyg, datorprogram, och materialförbrukning har effektiviserats finns det en stor utgift kvar att hyvla ner på: Personalkostnader.

Efter alla dessa år av generella effektiviseringar, och med erfarenheterna av coronapandemin i bakfickan, är det hög tid att utvärdera konsekvenserna för kvaliteten, brukarna och medarbetarna.

Vi från Vänsterpartiet tror att det finns ett blocköverskridande intresse av frågor som:

- Har flera decennier av besparingskrav och effektiviseringar i äldreomsorgen påverkat kommunens krisberedskap och arbete under coronapandemin?
- Har kvaliteten på våra tjänster förbättrats eller inte? Hur har anställdas arbetsmiljö påverkats?

Den övergripande frågan är hur vi som kommun ska garantera uppsalaborna en trygg välfärd att lita på, samtidigt som vi tar hänsyn till att medarbetarna ska hålla ett helt arbetsliv. Hur kan vi se till att upprätthålla arbetsmiljölagens krav på god arbetsmiljö samtidigt som vi når de politiska ambitionerna för välfärden och kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning?

Med anledning av ovanstående yrkar Vänsterpartiet på:

att en extern utvärdering genomförs av konsekvenserna av de senaste årens effektiviseringskrav på kommunal verksamhet. Ett särskilt fokus ska ligga på hur effektiviseringskraven påverkat kommunens krisberedskap och agerande under Coronapandemin.

Tobias Smedberg (v)

Ett skogsbruk för framtiden

Under de närmaste decennierna står vi inför en enorm utmaning i att omdana samhället - till ett på sikt hållbart samhälle. I Sverige, där skogsmark utgör en majoritet av landets yta, är utvecklingen av ett hållbart skogsbruk en central del i att nå våra hållbarhetsmål. Då det privata skogsbruket utgör den största delen av Uppsala kommuns skogliga yta, bör det vara centralt för kommunens hållbarhetsarbete att stödja dessa skogsägare till framtidens skogsbruk.

Idag är trakthyggesbruket den vanligaste formen av skogsbruk i Sverige och innebär att en större sammanhållen yta skog planteras, gallras och avverkas samtidigt. Resultatet är en rationell skogsekonomi, i den meningen att större ytor lättare kan övervakas och arbeten lättare kan planeras. Nackdelen med hyggesbruket är dock att skogens naturvärden minskar, i och med att skogsytor som behandlas på ett homogent vis hämmar tillväxt av annan växtlighet och svamp. Trakthyggesbrukad skog har även mindre sociala värden, då den upplevs som mindre tilltalande för rekreation.

I Norrtälje har den kommunala stiftelse Norrtälje naturcentrum sedan 2018 arbetat med frivilligt stöd till skogsägare i kommunen. De har sett ett stort intresse från skogsägare som ser risken att förlora stora arealer trakthyggesbrukad skog i stormar eller angrepp från granbarkborre. I sitt projekt har de stött intresserade med kurser och rådgivning i vad de kallar "mervärdesskogsbruk" samt erbjudit uppmärkning av skog till en del av deltagarna. Målet är hållbara skogsbruk som inte äventyrar skogsägarens avkastning, att se skogsägares intressen som en resurs.

Med ett kommunalt stöd till skogsägare, tror vi att den utvecklingen till ett hyggesfritt skogsbruk kan ta fart i Uppsala. I kommunen har vi en av de bästa universiteten i världen, SLU, gällande skogsekonomi och -bruk och vi har ett redan prisbelönt hållbarhetsarbete att bygga vidare på. Genom att samverka med universitet och medborgare kan vi skapa ett hållbart samhälle!

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Vänsterpartiet:

att Uppsala kommun utreder möjliga former för stöd till intresserade skogsägare som vill bruka sin skog hyggesfritt.

Magne Björklund (v)

Motion om att öka säkerheten för cyklister

Uppsala är en riktig cykelstad. Det cyklas åt alla håll, på alla sätt och året om men det finns stora luckor i cyklisternas trafikfärdigheter.

Varje höst fylls Uppsala av en ny generation cyklister som kastar sig upp på sin cykel för att smidigt komma till universiteten och sitt nya liv. Skrämmande många av dessa verkar ha bristfälliga färdigheter om trafikregler, trafikvett och sin egen säkerhet. I full fart cyklar de mot rött, rätt ut vid övergångsställen och betar sig allmänt livsfarligt.

Som motorburen trafikant och även gångtrafikant så är man många gånger livrädd för cyklisterna. Man vet att de tyst kommer från ingenstans och stannar inte för något eller någon. En incident mellan cyklist och motorfordon ger närapå alltid ett tråkigt utfall för cyklisten då denne är avsevärt mer oskyddad och mjukare än en bil. Likväl vill man som bilist absolut inte köra på någon, vilket runt terminsstart ger alla bilister en gnagande oro och stress. Gångtrafikanterna åker på många smällar medan cyklisten fräser argt och trampar vidare. Givetvis finns förnuftiga cyklister men motionen handlar om de övriga.

Det finns statistik på antal skadade cyklister i trafiken men det visar inte hur otroligt många ”nästan tillbud” som sker varje dag i Uppsala mellan cyklister och övriga trafikanter.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- Att kommunen för dialog med universiteten i Uppsala för att bättre informera om cykelregler i samband med terminsstart på ett sådant sätt att det når nya studenter.

Uppsala 13 december 2020

Lisen Burmeister

Ledamot, SD

Motion: Fler kolonilotter och kollektiva odlingsplatser

Matsuveränitet, att kunna odla en del av sin egen mat, kan göras möjlig för många fler om vi bygger fler kolonilotter och platser menade för kollektivt och privat odlande i alla Uppsalas centrala stadsdelar och på kommunens landsbygder. Privat och kollektiv odling bidrar till att stärka lokalproducerad och egenproducerad matförsörjning, ger större känslor av gemenskap i kollektiva miljöer samt uppmuntrar till utökat friluftsliv och fysisk aktivitet.

Trycket på kolonilotter och gemensamma odlingsmiljöer är stort och kötiderna är ofta långa. Vi behöver därför utöka platserna för kolonilotter och gemensamma odlingsplatser. Det bör finnas en sådan plats i varje stadsdel, både i Uppsalas centrala stadsdelar och på kommunens landsbygder.

Vi yrkar därför att:

- utreda möjligheten till att införa, eller utöka, kolonilotter och kollektiva odlingsplatser i Uppsala kommuns alla stadsdelar och landsbygder.

Stina Jansson (F!)

Charlie Strängberg (F!)

Lovisa Johansson (F!)

Motion: Teckenspråkstolkning och textning för demokratin

Demokratiska processer måste kunna följas och förstås av alla de som berörs av dem. Eftersom inte alla invånare i Uppsala kommun kan delta på kommunfullmäktiges sammanträden, så fyller även webbsändningarna en mycket viktig funktion.

För att sammanträdena och webbsändningarna ska vara tillgängliga för så många som möjligt måste teckenspråkstolk finnas på plats, och webbsändningarna måste textas så att både text och teckning syns i sändningarna.

Utöver att öka tillgängligheten för de som inte kan ta till sig av ljudmedia, så finns det även en annan stor fördel med textade sammanträden, nämligen att allt som sägs blir sökbart. Om det finns textade protokoll tillgängliga på hemsidan, så blir det mycket lättare för journalister och privatpersoner att granska politiken.

Med anledning av detta yrkar vi att:

- webbsändningar av Kommunfullmäktiges sammanträden textas
- teckenspråkstolk närvarar under samtliga kommunfullmäktiges sammanträden och att teckentolkningen även bifogas i webbsändningen.

Lovisa Johansson (F!)

Stina Jansson (F!)

Motion om nämndsamarbete för möten över generationsgränser

Ensamhet är ett utbredd problem bland äldre, inte minst bland äldre boende på olika former av äldreboenden. Äldre på boenden kan lätt känna sig utanför samhället. Människan är ett flockdjur och oavsett ålder har människor ett behov av social kontakt, av att bli sedda och av att känna sig behövda.

Under hösten 2020 sändes dokumentärserien *Fyraåringarna på äldreboendet* i TV4. Serien skildrar ett experiment där de äldre på äldreboendet Attendo Maria Winkvist i Norrtälje under sex veckor regelbundet får umgås med barn från den närliggande förskolan Vildnissarna. Anne Ekdahl, docent och överläkare inom geriatrik, och Ingmar Skoog, överläkare och professor i psykiatrisk epidemiologi samt föreståndare för Centrum för åldrande och hälsa vid Göteborgs universitet, medverkar i programmet som experter och mäter ett flertal hälsoindikatorer hos de äldre före och efter experimentet.

De medverkande forskarna finner betydande positiva effekter på de äldres såväl fysiska som psykiska hälsa. Efter experimentet presterar de avsevärt bättre än före experimentet i vedertagna tester som används inom psykiatri och geriatrik. På bara sex veckor blev de äldre piggare och starkare, och vissa av de äldre med konstaterad demens förbättrade sina resultat i minnes- och kognitionstester så mycket att de inte längre kunde klassas som dementa. Skoog uppger i programmet att han hade haft svårt att tro på resultaten om han inte själv mätt dem.

Även för barnen var mötet med de äldre positivt. För dem innebar det nya erfarenheter, spännande berättelser och en trygg miljö med fler vuxna. Många barn har inte så många äldre i sin närhet. Särskilt inte i en kommun som Uppsala, dit många kommit långväga från för att studera, hittat kärleken, bildat familj och blivit kvar.

Experimentet kvalificerar inte som en vetenskaplig studie eftersom det inte är säkerställt att de äldre på boendet är representativa för äldre i allmänhet och experimentet saknar kontrollgrupp. Experimentet är emellertid inte det första i sitt slag. Och resultaten av möten över generationsgränserna förefaller entydigt positiva, även om man inte på vetenskaplig grund kan säga att de kommer gälla för exakt alla eller hur stora de blir för olika individer.

På många håll i världen har man tagit fasta på liknande erfarenheter inom äldreomsorgen och förskolan. I Helsingfors besöks äldreboenden exempelvis av förskolebarn var tredje vecka för att pyssla, leka och motionera tillsammans. Även i Uppsala borde vi främja hälsa och förståelse genom att arrangera möten över generationsgränser.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

att kommunstyrelsen får i uppdrag att genom samarbete mellan berörda nämnder ordna gemensamma aktiviteter för barn och äldre.

Rigmor Stenmark (C)

Motion om lokala minnesdagar

Det finns många skäl för att utreda hur Uppsala bäst kan inrätta och förvalta viktiga minnesdagar med starka Uppsalaanknytningar. Både för att årligen lyfta upp sakfrågan samt för att stärka Uppsalas image och kommunen som turistattraktion. Bland annat bör utredningen inkludera vilken del av kommunen som ska ansvara för att det finns en digital uppdaterat kalendarium, lätt tillgänglig för invånare och besökare, som inkluderar minnesdagar och till dem kopplade aktiviteter.

Jag tycker att utredningen ska beskriva de viktiga minnesdagarna vi har men även presentera förslag på fler som förhoppningsvis är spridda över ett kalenderår. Vi har fredsmminnesdagen kopplad till Dag Hammarskiöld och vi har dagen för individuell frihet på Fadimedagen. Den senare både en dag för individuell frihet inom lagarnas ramar och emot hederskultur.

Med fördel skulle ett lokalt kalendarium över viktiga lokalt kopplade minnesdagar kunna inkludera nedan:

- För freden (Dag Hammarskjöld)
- För individuell frihet och mot hedersförtryck (Fadime) - 21/1
- För professionell offentlig förvaltning (Oxenstierna) - 23/6 eller 16/6?
- För regional frihet (Gustav Vasa) - 6/6
- För lärande (Årsdagen då Uppsala universitet grundades) - 2/7?
- För hälsan (Då Akademiska sjukhuset grundades) - 1/8?
- För företagsamheten (I samband med den årliga företagargalan) - 8/10?
- För idrotten (?) - När grundades Upsala simsällskap? Sveriges äldsta idrottsförening!
- För naturen/evolutionen (?) - 23/5 då Linné föddes?

Ovan minnesdagar utgör utmärkta symbolvärden och skulle vara bra för att stärka Uppsala som turistort. Varje minnestillfälle kan med fördel fyllas med arrangemang av företagsamma invånare och relevanta organisationer.

Jag yrkar:

Att utreda vilka minnesdagar med starka Uppsalakopplingar vi med fördel ska fatta beslut om att formalisera.

Att överväga motionens förslag på minnesvärda händelser som med fördel kan kopplas till generella viktiga samhällsutvecklande verksamheter.

Att ta fram förslag på vad en formalisering av en minnesdag innebär.

Att ta fram ett kalendarium som Uppsala kommun ansvarar för, och som är lätt för invånarna att hitta, där även minnesdagar och dess relaterade innehåll presenteras.

Stefan Hanna
Kommunalråd